

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
z2023-02913

Uw brief van
26 juni 2023

Onderwerp

Advies over het concept voor de Wet van school naar duurzaam werk

Geachte heer Dijkgraaf,

Bij brief van 26 juni 2023 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het concept voor het Voorstel van wet houdende wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs en enkele andere wetten ter bevordering van de kansengelijkheid middels verbetering van de begeleiding van jongeren met een risico op een afstand tot de arbeidsmarkt naar duurzame economische zelfstandigheid (Wet van school naar duurzaam werk) (hierna: het concept).

Per e-mail van 10 oktober 2023 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) twee gewijzigde artikelen toegestuurd.¹

Beoordeling van de persoonsgegevens aspecten van het concept geeft de AP aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen.

Strekking van het concept

Het concept beoogt de kansengelijkheid te vergroten door jongeren met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt te begeleiden bij de overgang van school naar werk en bij het behouden van werk bij (dreigende) werkloosheid.² Het concept stelt hiertoe de volgende vier maatregelen voor:³

¹ Het betreft artikel 9.2.7 en 9.2.13, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB).

² Memorie van toelichting, p. 15.

³ Memorie van toelichting, p. 15.

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
z2023-02913

1. Mbo-scholen gaan jongeren die dit nodig hebben extra loopbaanbegeleiding bieden in de laatste fase van de opleiding tot een jaar na het behalen van het diploma.⁴
2. De leeftijd van de jongeren die het Doorstroompunt⁵ ondersteunt, wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar.

Indien de jongere toestemming heeft gegeven voor ondersteuning door het Doorstroompunt, kan het Doorstroompunt gegevens over gezondheid en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard verwerken voor zover dit noodzakelijk is voor die ondersteuning.⁶

De contactgemeente⁷ van het Doorstroompunt geeft aan de personen die de minister van OCW heeft aangewezen, alle gevraagde gegevens ter inzage en verstrekt aan hen de gevraagde inlichtingen die van belang zijn voor het beleid van de minister van OCW op het gebied van het bevorderen van het aantal jongeren tot 27 jaar dat een startkwalificatie⁸ behaalt en het verbeteren van de overgang van het onderwijs naar de arbeidsmarkt.⁹

3. Gemeenten¹⁰ krijgen een rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk die zelfstandig of met lichte ondersteuning van de school of het Doorstroompunt hun weg op de arbeidsmarkt niet kunnen vinden.

Indien de jongere toestemming geeft voor ondersteuning door de gemeente, stelt de mbo-school een overgangsdokument op en verstrekt dit document aan de gemeente.¹¹

Ook geeft de school aan door de gemeente aangewezen personen alle gevraagde bescheiden ter inzage en verstrekt alle inlichtingen die de gemeente redelijkerwijs nodig heeft voor de ondersteuning van een jongere.¹²

⁴ Het concept regelt dat mbo-scholen deze begeleiding in ieder geval aanbieden aan studenten en gediplomeerden van de entreeopleiding en de beroepsopleidende leerweg van de basisberoepsopleiding (uitgezonderd gediplomeerden met een inschrijving voor vervolgonderwijs) en dat de begeleiding ook kan worden aangeboden aan studenten of gediplomeerden van andere niveaus.

⁵ Het Doorstroompunt (voorheen Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voor voortijdig schoolverlaters (RMC) geheten) is een gemeentelijke taak om jongeren zonder startkwalificatie te ondersteunen naar onderwijs of, als dit niet passend is, werk.

⁶ Artikel 9.2.7 van de WEB, zoals voorgesteld per e-mail van 10 oktober 2023:

Indien de betrokkene toestemming heeft gegeven voor ondersteuning op grond van artikel 9.2.5, kan het college van burgemeester en wethouders gegevens over gezondheid en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming van de persoon, bedoeld in artikel 9.2.1, verwerken voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van artikel 9.2.5.

⁷ Gemeenten in een Doorstroompunt-regio wijzen uit hun midden één contactgemeente aan. De contactgemeente vervult coördinerende taken in het kader van de ondersteuning van jongeren.

⁸ Diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. Jongeren tot 18 jaar zijn verplicht een startkwalificatie te halen.

⁹ Het voorgestelde artikel 9.2.11, eerste lid, van de WEB.

¹⁰ Hiermee worden de uitvoerders van de Participatiewet bedoeld en niet de gemeentelijke Doorstroompunten.

¹¹ Artikel 9.2.13, tweede lid, van de WEB, zoals voorgesteld per e-mail van 10 oktober 2023:

Indien de betrokkene toestemming geeft voor het voortzetten van de ondersteuning door het college van burgemeester en wethouders, stelt het bevoegd gezag een overgangsdokument op overeenkomstig artikel 14e van de Wet op de expertisecentra en verstrekt dit document aan het college van burgemeester en wethouders.

¹² De voorgestelde artikelen 9.2.3 van de WEB, 148 van de Wet op de expertisecentra en 8.21 van de Wet voortgezet onderwijs 2020.

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
z2023-02913

4. De basis voor samenwerking tussen mbo-scholen, het Doorstroompunt en de gemeenten wordt verbeterd.

Advies

Grondslag

Gegevensverwerkingen moeten berusten op een grondslag, als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van de AVG. Dit artikel noemt onder andere als grondslag toestemming (onder a.) en wettelijke taak (onder e.).

Het concept bepaalt dat, indien de jongere toestemming heeft gegeven voor ondersteuning door het Doorstroompunt, het Doorstroompunt gegevens over gezondheid en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard kan verwerken (zie hierboven onder 2.). Ook bepaalt het concept dat, indien de jongere toestemming geeft voor ondersteuning door de gemeente, de mbo-school een overgangsdokument opstelt en dit verstrekt aan de gemeente (zie hierboven onder 3.).

Het ministerie van OCW heeft per e-mail van 10 oktober 2023 aangegeven dat de grondslag voor gegevensverwerking de wettelijke taak is. De toestemming ziet volgens het ministerie op ondersteuning en niet op gegevensverwerking.

Hoewel de AP zich kan vinden in deze redentatie (de toestemming voor ondersteuning is vergelijkbaar met een vrijwillige aanvraag tot iets)¹³, kan er verwarring over de grondslag optreden door de woordkeuze 'toestemming', zonder dat de memorie van toelichting hierover uitleg geeft.

De AP adviseert om het begrip 'toestemming' niet te gebruiken en/of in de memorie van toelichting de grondslag voor de gegevensverwerkingen te onderbouwen.

Rechtszekerheid

Wetgeving met betrekking tot inmenging in het recht op bescherming van persoonsgegevens moet volgens vaste rechtspraak altijd duidelijk en nauwkeurig zijn en de toepassing daarvan moet voorspelbaar zijn voor degenen op wie deze van toepassing is.¹⁴ Hiermee stroken niet formuleringen als 'het verstrekken van alle gevraagde bescheiden, inlichtingen of gegevens die redelijkerwijs nodig of van belang zijn' (zie hierboven onder 2. en 3.) en 'aan door de gemeente aangewezen personen' (zie hierboven onder 3.).

De AP adviseert om de gegevensverstrekkingen wettelijk te limiteren (eventueel met behulp van een delegatiegrondslag) en de noodzaak daarvan in de memorie van toelichting te onderbouwen, dan wel in de toelichting te onderbouwen waarom een limitatieve opsomming onmogelijk of onwenselijk is.¹⁵ Ook adviseert de AP om te verduidelijken wie wordt bedoeld met 'door de gemeente aangewezen personen'.

¹³ Zij het dat jongeren in dit kader actief worden benaderd.

¹⁴ Overweging 41 bij de AVG.

¹⁵ Met betrekking tot de gegevensverstrekkingen aan de minister van OCW voor beleid: voor zover er sprake is van persoonsgegevens.

Datum
14 november 2023

Ons kenmerk
z2023-02913

Uitzonderingsgrond verwerkingsverbod bijzondere persoonsgegevens

Het concept bepaalt dat het Doorstroompunt (ook) bijzondere persoonsgegevens kan verwerken, namelijk gegevens over gezondheid. Het verwerken van bijzondere persoonsgegevens is verboden,¹⁶ tenzij er sprake is van een uitzonderingsgrond.¹⁷ Uit de toelichting blijkt niet welke uitzonderingsgrond van toepassing is.

De AP adviseert om in de memorie toelichting aan te geven welke uitzonderingsgrond van toepassing is en op welke wijze wordt voldaan aan de eisen die de betreffende uitzonderingsgrond stelt.

Advisering Caribisch Nederland

De toelichting vermeldt dat de taak om aanvullende loopbaanbegeleiding te bieden ook geldt voor mbo-scholen op de BES-eilanden.¹⁸ De AP is alleen bevoegd om te adviseren over het concept voor zover het Europees Nederland betreft. De AP adviseert om het concept, voor zover dit nog niet is gebeurd, ook ter advisering voor te leggen aan de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES.

Werklast AP

De AP merkt op dat het concept naar verwachting niet zal nopen tot extra inzet door de AP.

Openbaarmaking

Dit advies wordt binnen twee weken op de website van de AP gepubliceerd.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

Aleid Wolfsen
voorzitter

¹⁶ Artikel 9, eerste lid, van de AVG.

¹⁷ Artikel 9, tweede lid, van de AVG.

¹⁸ Memorie van toelichting, p. 38. De andere voorgestelde maatregelen gelden niet voor Caribisch Nederland.